

Ідентифікація ризиків при внесенні змін у робочу документацію об'єктів будівництва

Євген Мирошник

*аспірант кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: myroshnyukv@krok.edu.ua,
ORCID: 0009-0007-5907-5428*

Олександр Сумець

*к.т.н., д.е.н., професор кафедри управлінських технологій,
академік Академії економічних наук України,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: sumets@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-7116-3857*

Актуальність теми. Проектування та будівництво будівельних об'єктів є складним процесом. Він вимагає тісної співпраці між зацікавленими сторонами, а особливо між замовником об'єкта будівництва та генеральним проектувальником. В Україні в переважній більшості випадків робоча документація розробляється паралельно з будівельними роботами, тому для замовника будівництва вимога щодо вчасної наявності актуальної робочої документації на об'єкті будівництва є дуже вагомою. Даний підхід не суперечить вимогам законодавства, які сформульовані в джерелі [1]. Зі свого боку, проектувальнику необхідно не тільки виконувати розробку робочої документації відповідно до затвердженого графіка проектування, а ще й реагувати на зміни, витратити ресурси та вносити коригування в проектну документацію. Крім того, в процесі реалізації об'єкта будівництва, генеральний проектувальник часто виконує значний обсяг додаткових робіт, які раніше непередбачені договірними відносинами. У результаті виникають постійні суперечки між замовником та генеральним проектувальником щодо необхідності оплати виконаних додаткових робіт. Такі ситуації є типовими та потребують дальшого дослідження в області ідентифікації ризиків на етапі розробки робочої документації. Це надасть можливість знайти шляхи ефективного управління об'єктами будівництва.

Аналіз літературних джерел за досліджуваним питанням. Вивченням проблем управління ризиками займалися вітчизняні та іноземні дослідники. Особливої уваги заслуговують праці Азарової І.Б. [2], Рибака А.І. [3]. В цих публікаціях розглянуті ризики інвестиційно-будівельних проектів у галузі житлового будівництва, описані причини невдач інвестиційно-будівельних проектів і збільшення собівартості будівництва, а також надані пояснення необґрунтованого збільшення вартості. Гавриш О.А., Кузнєцова К.О., Мельникова В.А. в публікації [4] розглядають широкий спектр ризиків будівельних підприємств проектно-орієнтованого типу. В закордонних працях [5] та [6] також зазначено, що ризик внесення змін у проектну документацію існує під час реалізації будівельного проекту.

Метою дослідження є аналіз ідентифікації ризиків на етапі розробки

робочої документації.

Об'єктом дослідження є процеси управління ризиками на етапі внесення змін у робочу документацію.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та науково-практичні засади управління ризиками внесення змін у робочу документацію об'єкта будівництва.

Викладення основного матеріалу дослідження. Було проведено дослідження видачі робочої документації забудовника, який має власний проектний департамент. Цей проектний департамент виконує роботи власними силами та додатково співпрацює із субпроектувальниками. Основними критеріями оцінки були: кількість внесених змін у робочу документацію по накладним приймання-передачі проектної документації та їх коректна ідентифікація. Дослідження показало, що на практиці навіть за умови тривалої співпраці між замовником та генеральним проектувальником і наявності затвердженого проекту згідно [7], робоча документація зазнає значних змін. Це істотно впливає на бюджет реалізації об'єкта та строки виконання будівельних об'єктів. Крім того, наявні підходи до ідентифікації змін під час розробки робочої документації [8], [9] не є вичерпними і їх необхідно розширювати до необхідної кількості.

Для підвищення ефективності управління ризиками запропоновано заздалегідь узгоджувати з замовником розширену класифікацію можливих змін у робочу документацію.

Напрямом подальших наукових досліджень є використання ефективних методів управління ризиками під час внесення змін у робочу документацію виконуваних проектів об'єктів будівництва.

Ключові слова: управління ризиками, управління змінами, ідентифікація ризиків, робоча документація.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів: Наказ Мінрегіону від 16.05.2011 р. № 45. Дата оновлення: 05.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0651-11#Text> (дата звернення 03.03.2025).
2. Азарова І.Б. Управління ризиками проектів у галузі житлового будівництва. Управління розвитком складних систем. 2015. № 23 (1). С. 11-20.
3. Рибак А.І., Азарова І.Б. Аналіз ризиків будівельних проектів у галузі житлового будівництва. Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. Харків: НТУ «ХПІ». 2014. № 3 (1046). С. 3-7.
4. Гавриш О.А., Кузнецова К.О., Мельникова В.А. Ризик-менеджмент будівельних підприємств проекто-орієнтованого типу: монографія / під редакцією Н.М. Лисецької. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 211 с.
5. Alafeef D. M. Critical Success Factors for Successful Construction Project Management: A Comprehensive Evaluation. *Journal of Lifestyle and SDGs Review*. 2024. Vol. 5, no. 2. P. e02802. URL: <https://doi.org/10.47172/2965-730x.sdgsreview.v5.n02.pe02802>
6. Critical success factors of construction projects in Jordan: an empirical investigation / A. M. F.

Albtoush et al. Asian Journal of Civil Engineering. 2022. URL: <https://doi.org/10.1007/s42107-022-00470-8>

7. Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 р. № 560. Дата оновлення: 29.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення 03.03.2025).

8. ДСТУ 9243.4:2023 Система проектної документації для будівництва. Основні вимоги до проектної документації. [Чинний від 01.04.2024]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2024. 56 с.

9. ДБН А.2.2-3:2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво. Зі змінами № 1 та № 2. [Чинний від 01.07.2022]. Вид. офіц. Київ: ДП «Укрархбудінформ», 2014. 33 с.